

אחד תרגום ושניים בעקבות

(“האנתולוגה היוונית”, ספר יב, אפיגרמה 50)

שְׁתָּה, אֶסְקֵלְפִיאָדֵס, עַל מָה תִּתְיַסֵּר, מָה תִּשְׁפָּךְ דְּמַעוֹתֶיךָ ?
לֹא רַק אוֹתְךָ לְבַדְךָ קִיפְרִיס לְכֹדָה, קֶשֶׁת-הַלֵּב.
לֹא נִגְדֶךָ לְבַדְךָ זָקֵף אֶת הַחִיץ וְהַקֶּשֶׁת
אָרוֹס הַמֵּר. עוֹדֶךָ חַי – מָה תִּתְפַּלֵּשׁ בְּעַפָּר ?
הֵבֵה יַיִן בְּכֹוס טְהוֹר נְעֵרָה ; אוֹר-הַיּוֹם אַךְ פְּזֹרֶת.
שׁוֹב נִשְׁתַּהֵּה עַד יוֹלִיךְ אוֹר-מְנוּרָה לְמִטָּה ?
בּוֹא, מֵאֲהָב בִּישׁ-מִזֶּל, נִשְׁתַּה-נָּא. הֲלֵא מִקֶּץ רַגַע,
אִישׁ אֲמַלְל, לְשַׁנַּת-לַיִל, לַיְלָה אַרְךָ, נִשְׁכַּב.

•

מָה תִּלְיִל, כְּמוֹ אֵין מְזוֹר ? בַּחַיִּים עוֹדֶךָ ! שְׁתָּה-נָּא, שְׁתָּה עַד־שְׁכָרָה, תִּכְף יוֹם יֵאוֹר. שׁוֹב לְאוֹר הַמְּנוּרָה כָּל הַלַּיִל תַּעֲזוֹר ? שְׁתָּה, אֲמַלְל, גִּמְע, גִּמְע עַד-תָּם, כִּי מוֹעֵד יִמְלָא – עַפְעַפִּינוּ תַעְצֵם תִּרְדָּמָה גְדוֹלָה.	שְׁתָּה, שְׁתָּה עוֹד, אוֹהֵב שְׁבוֹר-לֵב, לְמָה תִּדְכָּא ? מָה תִּדְאָב וְתִתְעַצֵּב, וּמָרָה תִּכְבָּה ? רַק לְךָ לְכֶן צְנִה וְתִפֵּל בְּפַח ? כְּמִשְׁפֵּט הָאֲהָבָה – רַק לְךָ מִשְׁפָּח ? שֶׁק לְבִשְׁתָּ וְתִפְזוֹר אֶפֶר עַל רֵאשֶׁךְ ;
--	---

בוא וּנְלַגֵּם, מֵרַעְצָמִי נִכְבְּדִי,
 אֹרֶךְ יַעֲלֶה עוֹד מְעַט בְּחֵלּוֹן.
 בוא וּנְלַגֵּם, אָנֹכִי מִחֲמַדִּי,
 דִּי לְעֶרְסֵל מִחֻשְׁבוֹת חֵדְלוֹן.
 מָה זֶה חֻשְׁבֶּתָּ – אַתָּה יְחִידִי
 שְׁחֵלּוּמוֹ הַתְּפוּצָץ כְּמוֹ בֵּלוֹן?
 מָה זֶה חֻשְׁבֶּתָּ – אַתָּה בִּלְעָדִי,
 אִישׁ חוּץ מִמֶּךָ לֹא נִדְחָה בְּקֵלוֹן?
 בוא וּנְלַגֵּם, כִּי עוֹדֶךָ נְעוּדִי,
 כְּבָר בְּחֵלּוֹן מִתְבַּצֵּבֵץ פֶּסֶס הָאוֹר.
 בוא וּנְלַגֵּם. עוֹד מְעַט, יְדִידִי,
 לִילָה יָרֵד, אֶז נִישֵׁן, לֹא נְעוֹר.

אסקלפיאדס איש סאמוס (בן המאה השלישית לפנה"ס) היה מן המזהירים שבמחברי האפיגרמות ההלניסטים. על חייו אין יודעים כמעט מאומה. מניין האפיגרמות המיוחסות לו, במידות שונות של ודאות, מגיע לכחמישים, ורובן עניינן אהבה. כפי שנקל לראות, כרוכה בעיה כבר בשורה הראשונה של האפיגרמה שלעיל, מפני שאין להכריע מיהו הדובר: שמא המשורר עצמו, שמא חבר עלום כלשהו. אם כך ואם כך, הקריאה היא להתנער מייסורי האהבה ולהצטרף למשתה. אין להוציא מכלל אפשרות, שהאפיגרמה מרמזת לכלל שירתו של אסקלפיאדס, והנאמר בה יש בו שמץ נימה אירונית: החיים קצרים, ומוטב להתמסר למשתה מאשר לחבר שירי אהבה מיוסרים. קיפריס הנזכרת כאן היא אפרודיטה, אלת האהבה. 'ארוס המר' – בעצם, 'האכזרי'. 'יין בכוס טהור' – ביתר דיוק: 'משקה בכוס' (יין); 'טהור' – כלומר, שלא נמהל במים, כלומר יין חזק.

העיבודים הנלווים לתרגום נשענים, כמובן, על שתי אפשרויות הקריאה שהזכרתי. העיבוד הראשון כתוב בזיקה כלשהי (לא יותר מאיתות זיכרון) לשירו של סר ג'ון סאקלינג (1609–1659) "מה חֲוַרְתָּ, מאהב מסכן" (Why so pale and wan, fond lover?
 מקבץ זה לקוח מתוך הספר "למצער שתיים – וריאציות על נושאים עתיקים" (שם זמני), העתיד לראות אור בהוצאת "חרגול".

(תרגום מיוונית והעיר: עמינדב דיקמן)